

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 27/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič, s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Holič, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 5/2005 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 302/2018 zo 16. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 5/2005 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 302/2018 zo 16. januára 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajským súdom je pod sp. zn. 2 T 5/2005 vedené trestné konanie proti sťažovateľovi pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 5 zákona platného a účinného v čase spáchania skutku, a to zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

3. Ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 25. mája 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 17. júla 2017, prvým výrokom rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ďalšími výrokmi prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia sťažovateľovi v sume 3 500 € a o trovách konania pre ústavným súdom.

4. Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 302/2018 zo 16. januára 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 1. marca 2019, prvým výrokom rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ďalšími

výrokmi rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi sume 1 000 € a o trovách konania pre ústavným súdom.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd v napadnutom konaní nerešpektuje „opakované nálezy“ ústavného súdu, keď aj napriek „záväzným príkazom“ ústavného súdu „iba vo veci rozhodnúť“ nariadil v napadnutom konaní hlavné pojednávanie na 25. február 2019.

6. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza: «*Po tom, čo bol po dlhodobej práceneschopnosti sudcu a nečinnosti správy súdu a dlhodobej nesystémovej práci vlády SR v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti, odstránený stav porušujúci práva obžalovaného, vygenerovaný sudca JUDr. Martin Žovinec musel a viazaný nálezom Ústavného súdu SR mohol iba vo veci rozhodnúť. Nemohol konať- pojednávať. Musel rozhodnúť, lebo inak koná proti príkazu Ústavného súdu SR.*

Určenie termínu pojednávania je jasným, úmyselným a flagrantným porušením práva, ktorého porušovanie bolo Ústavným súdom SR zakázané (a contrario sa prikazuje konať bez prietáhov).

Predseda senátu musel „od stola“ bez nariadenia hlavného pojednávania, ale aj prípadného verejného zasadnutia, vo veci konať a neprodukovať úkon, ktorý je zbytočným prietahom. Na hlavnom pojednávaní (na verejnom zasadnutí) súd porušuje JUDr. Ilavskému práva!

Musel na neverejnom zasadnutí – bez protiprávneho predvolania a pokračovania v porušovaní práv, buď zastaviť konanie podľa § 223, § 172 Tr. por. alebo pre prekážku v rozpore s medzinárodnou zmluvou, alebo zánik trestnosti v zmysle § 65 Tr. zák.»

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1.) Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Čl. 38 ods. 2 Listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Krajského súdu v Trnave dňom 25.02.2019 a nasledujúcim vo veci 2T 5/2005 porušené.

2.) *Krajskému súdu v Trnave v senáte pod predsedníctvom JUDr. Martinom Žovincom sa prikazuje konať bez prieťahov a vo veci meritórne rozhodnúť.*

3.) [REDAKOVANÉ] *sa priznáva finančné zadosťučinenie 10 500 EUR (desaťtisícpäťsto eur).*

4.) *Porušovateľ je povinný [REDAKOVANÉ] uhradiť trovy konania v sume 362,21 EUR.*

5.) *Platby pod 3. a 4. je povinný Krajský súd v Trnave zaplatiť na účet právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o., Poľovnícka 4, 900 27 Bernolákovo, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“*

8. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh“) bola vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

II.

Relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

15. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v námietke, že krajský súd aj naďalej koná v napadnutom konaní tak, že spôsobuje zbytočné prietahy, a to s poukazom na skutočnosť, že nariadil hlavné pojednávanie na 25. február 2019 a odmietol vo veci rozhodnúť bez jeho nariadenia, čím zjavne nerešpektuje „opakované nálezy“ ústavného súdu, a to s poukazom na skutočnosť, že ide o trestné konania, kde po 20 rokoch od spáchania skutku prichádza do úvahy len jeho „okamžité a bezpodmienečné zastavenie“.

18. V prvom rade ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd s v poradí už treťou ústavnou sťažnosťou už po uplynutí štyroch mesiacoch od vydania nálezů ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 302/2018 zo 16. januára 2019, ktorým ústavný súd druhýkrát v napadnutom konaní vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ namieta prietahy v konaní, v ktorom už ústavný súd opakovane vyslovil porušenie jeho ním označených práv, ústavný súd si v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti vyžiadal od krajského súdu spis sp. zn. 2 T 5/2005 a zistil tento priebeh napadnutého konania po právoplatnosti nálezů ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 302/2018 zo 16. januára 2019 (ďalej len „druhý nález ústavného súdu“):

- 25. februára 2019 sa konalo hlavné pojednávanie, na ktoré sa nedostavili sťažovateľ jeho obhajca a náhradná obhajkyňa, na hlavnom pojednávaní bola obhajcovi sťažovateľa ako i náhradnej obhajkyňi uložená poriadková pokuta každému v sume 1 100 €,

pretože pre ich nedostavenie bez relevantného ospravedlnenia bolo nevyhnutné pojednávanie odročiť na 15. apríl 2019,

- 13. marca 2019 bola krajskému súdu doručená sťažnosť obhajcu sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 5/2005 z 25. februára 2019 o uložení poriadkovej pokuty,

- 25. marca 2019 bola krajskému súdu doručená sťažnosť náhradnej obhajkyne proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 5/2005 z 25. februára 2019 o uložení poriadkovej pokuty,

- 4. apríla 2019 boli sťažnosti predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky,

- 8. apríla 2019 bolo krajskému súdu doručené ospravedlnenie sťažovateľa aj jeho obhajcu z neúčasti na hlavnom pojednávaní nariadenom na 15. apríl 2019,

- 11. apríla 2019 bolo obhajcom sťažovateľa krajskému súdu doručené „*vzdanie sa zastupovania*“ sťažovateľa, ako aj podanie náhradnej obhajkyne, ktorým ospravedlňuje svoju neúčasť a žiada zrušiť jej ustanovenie za náhradnú obhajkyňu,

- 12. apríla 2019 bolo krajskému súdu doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 13/2019 z 10. apríla 2019 o zamietnutí sťažností a v uvedený deň krajský súd oznámil náhradnej obhajkyňi, že jej ospravedlnenie neakceptuje,

- 15. apríla 2019 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí predvolaných svedkov odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ bude vyzvaný, aby si v lehote 14 dní zvolil obhajcu a následne sa rozhodne o ďalšom postupe v konaní,

- 7. mája 2019 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k výzve súdu na zvolenie si obhajcu,

- 9. mája 2019 krajský súd opatrením sp. zn. 2 T 5/2005 ustanovil sťažovateľovi obhajkyňu,

- 18. júna 2019 bolo nariadené hlavné pojednávanie na 25. september 2019,

- 5. septembra 2019 bolo krajskému súdu doručené ospravedlnenie sťažovateľa z neúčasti na nariadenom hlavnom pojednávaní, ktoré podaním z 11. septembra 2019 doplnil,

- 25. septembra 2019 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo po výsluchu svedkov odročené na 28. október 2019,
- 28. októbra 2019 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí svedkov odročené na 2. december 2019,
- 28. novembra 2019 bol krajskému súdu doručený súhlas sťažovateľa s konaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti a jeho vyjadrenie,
- 2. decembra 2019 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí svedka a oboznamovaní s listinnými dôkazmi odročené na 17. február 2020, uvedený termín bol zmenený na 24. február 2020.

20. Dôvodnosť sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti je založená na skutočnosti, že krajský súd nariadil v napadnutom konaní, nerešpektujúc „*opakované nálezy*“ ústavného súdu, hlavné pojednávanie na 25. február 2019. Ústavný súd po oboznámení sa s priebehom napadnutého konania konštatuje, že uvedené hlavné pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti obhajcu a náhradnej obhajkyne sťažovateľa, a to na 15. apríl 2019. Na tomto mieste považuje ústavný súd za podstatné zdôrazniť, že svojím nálezom sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017 vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa v napadnutom konaní a prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Z takto vyjadreného „*priказu*“ ústavného súdu však nemožno vyvodit' skutočnosť, že krajský súd „*nemohol konať – pojednávať*“ tak, ako to mylne opakovane uvádza v ústavnej sťažnosti sťažovateľ.

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných prietahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „*zbytočné prietahy*“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

22. Zo zápisnice z hlavného pojednávania, ktoré bolo nariadené na 25. február 2019, vyplýva, že obhajca sťažovateľa, ako aj náhradná obhajkyňa boli o termíne hlavného

pojednávania riadne upovedomený, a taktiež zo spisu vyplýva, že následne bol obhajca sťažovateľa predsedom príslušného senátu upovedomený, že napriek jeho ospravedlneniu neboli zistené žiadne dôvody na odročenie pojednávania. Nariadené hlavné pojednávanie však bolo odročené z dôvodu na strane obhajoby, a to že jeho vykonanie bolo zmarené nedostavením sa obhajcu, ako aj náhradnej obhajkyne, pričom obhajcom v danom čase bol advokát, ktorý zastupuje sťažovateľa aj v tomto konaní pred ústavným súdom.

23. Krajským súdom bola obhajcovi, ako aj náhradnej obhajkyňi uložená poriadková pokuta v sume 1 100 € každému. Z predloženého súdneho spisu považuje ústavný súd za preukázané, že v dôsledku zmeny v zložení senátu bolo v napadnutom konaní potrebné vykonať hlavné pojednávanie znova. V dôsledku uvedeného bola do napadnutého konania ustanovená aj náhradná sudkyňa, a to opatrením predsedu krajského súdu sp. zn. Spr 687/18 z 19. decembra 2018.

24. Z ďalšieho priebehu napadnutého konania považuje ústavný súd za preukázané, že sa konali štyri hlavné pojednávania, a to 15. apríla 2019, 25. septembra 2019, 28. októbra 2019 a 2. decembra 2019, na ktorých boli vypočutí svedkovia a oboznamované listinné dôkazy. V napadnutom konaní je nariadené ďalšie hlavné pojednávanie, a to na 25. február 2020.

25. Ústavný súd konštatuje, že po právoplatnosti druhého nálezu ústavného súdu koná krajský súd v napadnutom konaní plynulo, bez prierahov, využíva procesné inštitúty na zabezpečenie plynulosti konania (ustanovenie náhradnej sudkyne, ustanovenie náhradnej obhajkyne, neodkladné ustanovenie obhajcu sťažovateľovi po tom, ako sa jeho obhajoby vzdal ním splnomocnený obhajca, pozn.).

26. Z týchto dôvodov ústavný súd nevzhladol existenciu takých skutočností, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti druhého nálezu ústavného súdu,

po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu